

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXVII/317/2022
Rady Powiatu w Zamościu
z dnia 23 lutego 2022 roku

***POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA
RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2022-2025***

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Diagnoza i ocena sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie zamojskim	6
III. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	11
IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	13
V. Cel programu	15
V.I Działania w kierunku ograniczenia i łagodzenia skutków niepełnosprawności	15
V.II Działania w kierunku wyrównywania szans życiowych osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu	17
V.III Kształtowanie w społeczności lokalnej właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.....	19
VI. Finansowanie oraz Monitorowanie Programu.....	20

I. WSTĘP

W preambule opublikowanej w 1948 roku konstytucji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowie zdefiniowane jest nie tylko jako brak choroby lub niedomagania lecz jako stan pełnego fizycznego, psychicznego i społecznego dobrostanu. Jednakże w pewnym momencie swojego życia prawie każdy człowiek będzie niepełnosprawny w ograniczony czasowo sposób lub na stałe¹.

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych stanowi, że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.

Zgodnie z art. 4 Ustawy o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.) jednym z zadań Powiatu jest wspieranie osób niepełnosprawnych.

Zadania obejmujące zakres pomocy osobom niepełnosprawnym określone zostały w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. Nr 573 z późn. zm.).

Do zadań powiatu należy:

- opracowanie i realizacja (zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych) powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - rehabilitacji społecznej;
 - rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia;
- współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób;

¹Światowy raport o niepełnosprawności, WHO 2011

- finansowanie z Funduszu PFRON wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;
- dofinansowanie:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych; sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przekazywane osobom niepełnosprawnym;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej;
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich przeszkolenie oraz przekwalifikowanie;
- przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej, albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności;
- szkolenie osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego.

Na terenie Powiatu Zamojskiego zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu, a zadania z zakresu rehabilitacji społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Zamojskim na lata 2022-2025 ukierunkowany jest na minimalizowanie oraz rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych, a także wzmacnianie ich poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa w celu wspomagania prowadzenia samodzielnego i niezależnego życia.

Stworzenie systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych jest niezbędne do osiągnięcia celu głównego, jakim jest zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze wszystkich sfer życiowych.

Wyżej wymieniony Program jest dokumentem określającym działania w zakresie realizacji polityki społecznej ukierunkowanym na problemy osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2022-2025 stanowi kontynuację kierunków, jakie zostały wytyczone w „Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020”.

II. DIAGNOZA I OCENA SYTUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE ZAMOJSKIM.

Zdiagnozowanie skali występowania zjawiska niepełnosprawności jest trudnym procesem, ze względu na brak aktualnych danych. Głównym źródłem opisu sytuacji osób niepełnosprawnych Powiatu Zamojskiego, są dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania Niepełnosprawności oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Według Rocznika Statystycznego GUS liczba ludności w drugim półroczu 2020 roku w powiecie zamojskim wynosiła 104775 osób. Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wskazuje, że liczba osób niepełnosprawnych w 2020 roku wynosiła 840. Na podstawie tych danych wskazać można, iż osoby niepełnosprawne stanowią ok. 1% mieszkańców powiatu zamojskiego.

Tabela nr 1 Liczba orzeczeń wydanych dla osób przed 16 rokiem życia oraz powyżej 16 roku życia w latach 2018– 2020 (w tym orzeczenia o braku stopnia oraz odmowie wydania orzeczenia).

Lata	Orzeczenia wydane dla osób powyżej 16 roku życia	Orzeczenia wydane dla osób przed 16 rokiem życia	Razem liczba wydanych orzeczeń
2018	1132	155	1287
2019	1103	155	1258
2020	883	146	1029

Zgodnie z analizą danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu, osobom poniżej 16 roku życia w 2018 roku wydano 155 orzeczeń, a w 2020 roku 146, jest to o 5,8 % mniej niż w poprzednich latach, z kolei powyżej 16 roku życia w roku 2020, względem roku 2018 wydano o 249 mniej orzeczeń, co stanowi 22% , natomiast w 2019 roku, względem 2020 roku wydano o 220 mniej orzeczeń.

Wpływ na malejącą liczbę wydawanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu ma ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

(Dz.U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.) przedłużeniu uległa ważność orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych przez powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zgodnie z art. 15 h ust. 1 orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność:

1. upłynęła w terminie do 90 dni przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. w okresie od 9 grudnia 2019 r. do 7 marca 2020 r.) pod warunkiem złożenia w tym terminie kolejnego wniosku o wydanie orzeczenia, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
2. upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. od dnia 8 marca 2020 r.) zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Wejście w życie w/w art. 15 h ust. 1 pkt 1 i 2 oznacza, że okres ważności orzeczeń o niepełnosprawności albo orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, wydanych na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, po spełnieniu warunków wskazanych w tym przepisie, z mocy prawa uległ przedłużeniu na wskazany okres (bez znaczenia pozostaje fakt, iż były to np. orzeczenia o niepełnosprawności wydane na okres do ukończenia przez dziecko 16 r. życia).

Przedłużenie ważności orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, których ważność upływa po 8 marca 2020 r. do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii następuje z mocy przepisu ustawy i nie jest uzależnione od złożenia przez osobę niepełnosprawną kolejnego wniosku o wydanie orzeczenia. Złożenie wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności było warunkiem przedłużenia z mocy prawa ważności orzeczeń których ważność upłynęła w terminie do 90 dni przed dniem wejścia w życie w/w ustawy (tj. w okresie od 9 grudnia 2019 r. do 7 marca 2020 r.).

Tabela nr 2 Liczba wydanych orzeczeń z symbolem 01-U, 02-P, 12-C w grupach wiekowych, w latach 2018 - 2020.

Liczba wydanych orzeczeń w przedziale wiekowym	2018	2019	2020
0 - 16 lat	32	49	41
16 – 25 lat	34	49	16
26 – 40 lat	35	26	28
41 – 60 lat	31	19	19
61 lat i więcej	17	42	22

Dane na temat liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z podziałem na przyczyny niepełnosprawności oraz różne grupy wiekowe obrazuje Tabela nr 2. Wynika z niej, iż najwięcej orzeczeń o niepełnosprawności z symbolami 01-U, 02-P oraz 12-C zostało wydanych w 2019 roku w przedziale wiekowym poniżej 16 roku życia, 16 -25 lat, a także powyżej 61 lat.

Tabela nr 3 Liczba orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu wg stopnia niepełnosprawności z uwzględnieniem osób przed 16 r. życia i po 16 r. życia, w latach 2018 - 2020.

Stopnie niepełnosprawności	2018	2019	2020
znaczny	215	248	291
umiarkowany	187	209	375
lekki	146	119	174
Razem	548	573	840

Analizując dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2018 – 2020, stwierdza się wzrost liczby wydanych orzeczeń ze stopniem znacznym o 16 %, ze stopniem umiarkowanym o 44 %, a ze stopniem lekkim o 31 %.

Tabela nr 4 Liczba orzeczeń wydanych wg wykształcenia osób powyżej 16 r. życia, w latach 2018 - 2020.

Wykształcenie	2018	2019	2020
mniej niż podstawowe	51	34	43
podstawowe	370	386	250
zasadnicze	302	279	254
średnie	274	268	224
wyższe	69	66	69

Wśród niepełnosprawnych największą grupę w roku 2019 stanowią osoby z wykształceniem podstawowym, liczna jest także grupa osób z wykształceniem zasadniczym i średnim – ok. 29% (Tabela nr 4). Natomiast w 2020 roku liczba wydanych orzeczeń osobom niepełnosprawnym z wykształceniem podstawowym spadła o 35%.

Tabela nr 5 Działalność Poradni Zdrowia Psychicznego w Zamościu w latach 2018-2020.

Porady udzielone w poradni/gabiniecie		Liczba porad		
		2018	2019	2020
Liczba porad - ogółem		8783	9086	4055
z tego:	lekarskich	5954	6033	395
	psychologa	2829	3053	43
	innego terapeuty	0	0	3617
Inne świadczenia		Liczba porad		
		2018	2019	2020
Psychoterapia indywidualna osób:		452	48	520
Psychoterapia grupowa/rodzinna osób:		32	47	60
Interwencje pracownika socjalnego		0	0	0
Wizyty w środowisku chorego		0	0	0
Skierowanie do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych		14	22	73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego w Zamościu.

Na podstawie danych Poradni Zdrowia Psychicznego w Zamościu w latach 2018-2020 można zauważyć znaczny spadek liczby porad lekarskich względem lat ubiegłych o ponad 5600 porad, z kolei porad psychologicznych aż o 2786. Wzrosła natomiast liczba udzielanych porad u innego terapeuty o 3617.

Tabela nr 6 Liczba orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2017/2018 – 2018/2019 – 2019/2020.

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane dla dzieci i uczniów		2017/2018	2018/2019	2019/2020	Razem:
1.	niesłyszących i słabo słyszących	5	3	2	10
2.	niewidomych i słabo widzących	2	5	1	8
3.	z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją	11	11	6	28
4.	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	37	32	42	111
5.	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	8	5	5	18
6.	z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera	14	11	22	47
7.	z niepełnosprawnościami sprzężonymi (co najmniej dwie z powyższych występujące razem)	16	20	13	49
Razem :		93	87	91	271

Liczba wydanych opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju:

2017/2018 –**26** 2018/2019 –**28** 2019/2020 - **15**

Ponadto w roku szkolnym 2019/2020 wydane zostało jedno orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych osobie z głębokim stopniem niepełnosprawności intelektualnej.

Ponadto Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 w Zamościu pełniąc na obszarze powiatu zamojskiego rolę wiodącego ośrodka koordynacyjno – rehabilitacyjno - opiekuńczego w ramach realizacji rządowego programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, prowadzi zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju oraz wspiera rodziców dzieci z niepełnosprawnościami. Poniżej dane liczbowe dotyczące realizacji tego zadania.

III. REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Do realizacji powyższego celu, niezbędne jest dokonanie oceny zdolności do pracy, w szczególności przez:

- przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności,
- ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań,
- prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia,
- przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia,
- dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie,
- określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy.

Rehabilitacja zawodowa zajmuje się przywróceniem zdolności do aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Możliwość zarobkowania oraz twórczego działania są naturalną potrzebą człowieka. Rolą rehabilitacji zawodowej jest więc zrealizowanie tego postulatu poprzez naukę zawodu możliwego do wykonywania przy panującej dysfunkcji osoby niepełnosprawnej. Może to być preorientacja zawodowa, czy kształcenie dzieci i młodzieży od podstaw w zakresie pracy zawodowej. Rolą rehabilitacji zawodowej będzie też odpowiednie przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków pracy chronionej.

Na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu wskazać można iż osoby niepełnosprawne z powiatu zamojskiego zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy stanowią 53% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych z czego 15% osób niepełnosprawnych poszukuje pracy.

Tabela nr 7 Informacje dotyczące osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w PUP.

Informacje dotyczące osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w PUP	2018	2019	2020
Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zamościu w Powiecie Zamojskim	185	176	178
Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Powiecie Zamojskim	32	30	30
Liczba ofert pracy skierowanych do osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy	18	15	105
Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w Powiecie Zamojskim, które korzystały z usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym w podziale na poszczególne usługi i instrumenty	36	23	25

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2021r. poz. 1100) min:

- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,
- przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- badania lekarskie lub psychologiczne,

- zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub przez okres odbywania u pracodawcy stażu, przygotowania zawodowego dorosłych,

- finansowania kosztów przejazdu do pracodawcy i powrotu do miejsca zamieszkania w przypadku skierowania do pracodawcy, który zgłosił ofertę pracy, jeżeli siedziba tego pracodawcy znajduje się poza miejscem zamieszkania osoby niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu,

- studiów podyplomowych,

- bonu na zasiedlenie,

- bonu szkoleniowego.

IV. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W myśl art. 9 Ustawy o Rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

W tym akcie prawnym wskazano, iż realizowana jest ona przez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawne,

- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,

- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,

- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W myśl art. 35a Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.), działania w tym kierunku podejmuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako samodzielna jednostka organizacyjna realizująca zadania własne powiatu w zakresie pomocy społecznej, a także zadania z zakresu administracji rządowej, nałożone ustawami.

Tabela nr 8 Dofinansowanie udzielone osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu w latach 2018-2020.

Kwota jaką przekazał Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na poniższe zadania:	2018	2019	2020
	4 209 825	4 638 695	5 5240 796
1. Warsztaty terapii zajęciowej	3 219 624	3 510 624	3 976 224
2. Pozostałe środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, których podział zatwierdza Rada Powiatu :	990 201	1 128 071	1 264 572
a) Środki na zadaniu z zakresu rehabilitacji zawodowej, zadanie realizowane przez PUP	215 000	220 000	300 000
b) Likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych	110 442	117 800	162 046
c) Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	489807	600 545	675 472
d) Uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	143 150	160 370	111 554
e) Sport, kultura, rekreacja i turystyka	31 802	29 356	15 500
Inne programy, w ramach których PFRON przekazuje środki:	2018	2019	2020
Program „Aktywny Samorząd”	178 908	199 565	236 525
Program „Wyrównywania różnic między regionami III”	420 416	489 000	515 979

Analizując powyższe dane zauważyć można wzrost środków jakie otrzymuje powiat z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dzięki czemu zaspokajane były potrzeby osób niepełnosprawnych. Najwięcej środków zostaje przeznaczonych na Warsztaty terapii zajęciowej, a także zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny.

V. CEL PROGRAMU

Głównym celem Programu jest wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu w powiecie zamojskim.

V.I Działania w kierunku ograniczenia i łagodzenia skutków niepełnosprawności.

Lp.	Działania	Realizator	Termin realizacji zadania	Wskaźniki
1.	Wspieranie Integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez inicjowanie działań w zakresie, sportu, kultury, rekreacji i turystyki w szczególności poprzez dofinansowywanie przedsięwzięć.	Starostwo Powiatowe, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- liczba przedsięwzięć -liczba osób niepełnosprawnych -liczba stowarzyszeń
2.	Świadczenie usług w ramach istniejących placówek wsparcia, w tym: - 2 środowiskowych domów samopomocy, - 5 warsztatów terapii zajęciowej - 4 domy pomocy społecznej poprzez dofinansowanie kosztów wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnością w sprzęt rehabilitacyjny oraz kosztów budowy i rozbudowy tych obiektów z programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”	Starostwo Powiatowe, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Gminy Powiatu Zamojskiego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	-liczba osób korzystających ze wsparcia
3.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.	Starostwo Powiatowe, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób	2022-2025	- liczba przedsięwzięć -liczba osób korzystających

		Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.		ze wsparcia
4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- liczba osób korzystających ze wsparcia
5.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- liczba osób korzystających ze wsparcia
6.	Realizacja programu „Aktywny Samorząd” Moduł I Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym: Obszar A – likwidacja bariery transportowej Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- liczba osób korzystających ze wsparcia

7.	Likwidacja barier informacyjno-komunikacyjnych w budynkach użyteczności publicznej, systematyczna poprawa istniejącej infrastruktury i otoczenia: - projekt pn. „Dostępny samorząd – granty”, którego celem jest poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.	Starostwo Powiatowe Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób	2022-2025	- liczba przedsięwzięć -stan dostosowania budynku starostwa
8.	Likwidacja barier transportowych - realizacja projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door”. Jest to usługa indywidualnego transportu kierowana dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności z Powiatu Zamojskiego. Celem projektu jest ułatwienie integracji społeczno-zawodowej oraz niwelowanie barier związanych z mobilnością osób przystępujących do projektu. Aktywizacja ma przyczynić się do rozwijania aktywności w życiu publicznym, społecznym i zawodowym, udziału w edukacji, korzystania z infrastruktury społecznej i zwiększenia aktywności zawodowej.	Starostwo Powiatowe Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób	2022-2025	liczba usług transportowych liczba osób korzystających
9.	Dostosowanie stron internetowych dla potrzeb osób niepełnosprawnych i osób ze szczególnymi potrzebami ;	Jednostki Powiatu Zamojskiego	2022-2025	-liczba przedsięwzięć

Planowane efekty:

- zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego w grupie osób z niepełnosprawnością,
- poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie możliwości swobodnego przemieszczania się osób z niepełnosprawnością w otoczeniu,
- stworzenie osobom z niepełnosprawnością rehabilitacji w warunkach domowych oraz w ośrodkach prowadzących rehabilitację,
- wzmocnienie poczucia więzi ze środowiskiem lokalnym,
- zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

V.II Działania w kierunku wyrównywania szans życiowych osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu.

Lp.	Działania	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Prowadzenie poradnictwa dotyczącego możliwości ustalania stopnia niepełnosprawności poprzez konsultacje oraz pomoc w wypełnianiu wniosków i kompletowaniu załączników.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- ilość przeprowadzonych konsultacji
2.	Wspieranie zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej osób niepełnosprawnych poprzez: - organizowanie szkoleń przygotowujących osoby niepełnosprawne do podjęcia zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej, - zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, - przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności	Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu	2022-2025	- liczba szkoleń - ilość zatrudnionych osób niepełnosprawnych, - ilość osób

	gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,			niepełnosprawnych
3.	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji – dofinansowanie w ramach programu ‘Aktywny samorząd’ Moduł II	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	-liczba osób, którym udzielono dofinansowania do kształcenia na poziomie wyższym
4.	Doradztwo zawodowe dla niepełnosprawnej młodzieży o możliwości wyboru odpowiedniej szkoły i zawodu.	PPP w Zamościu	2022-2025	- liczba udzielonych porad
5.	Diagnoza potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, wydawanie dokumentów z zaleceniami dla szkół i placówek oświatowych	PPP Zamość	2022-2025	-liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego
6.	Zwiększenie dostępności pomocy oferowanej w ramach zadań i programów finansowanych ze środków PFRON poprzez możliwość składania wniosków w Systemie SOW co umożliwi osobom niepełnosprawnym proces aplikowania o dofinansowanie ze środków PFRON bezpośrednio za pomocą systemu informatycznego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- liczba wniosków złożonych w SOW

Planowane efekty:

- stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnością,
- wzrost aktywności osób z niepełnosprawnością w poszukiwaniu pracy

V.III Kształtowanie w społeczności lokalnej właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.

Lp.	Działania	Realizator	Termin realizacji	Sposób realizacji
1.	Rozpowszechnianie informacji na temat praw i uprawnień osób z niepełnosprawnością.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- obsługa bezpośrednia, telefoniczna, e-mail, udostępniania inf. na stronie internetowej
2.	Propagowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.	2022-2025	- obsługa bezpośrednia, telefoniczna, e-mail, udostępniania inf. na stronie

Planowane efekty:

- nawiązanie nowych kontaktów społecznych, a także zmniejszenie izolacji społecznej i przeciwdziałanie marginalizacji osób z niepełnosprawnością,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa odnośnie problemów osób niepełnosprawnych,
- poszerzenie zakresu wiedzy osób niepełnosprawnych na temat dostępnych form pomocy

VI. Finansowanie oraz Monitorowanie Programu

Program finansowany będzie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków budżetu powiatu, środków budżetu gmin oraz ze środków zewnętrznych.

Realizacja Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością będzie przedstawiona w corocznym sprawozdaniu z opisem wskaźników realizacji poszczególnych .

Monitorowania i oceny realizacji Programu dokonywać będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.